

P. A. Gimezauskas
N. K. 2014-01-07

VILNIAUS TECHNOLOGIJŲ IR DIZAINO
KOLEGIJA
Gauta
2014-01-07 Nr. 4-6

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, A. Goštauto g. 12, 01108 Vilnius, tel. (8 5) 210 77 82, faks. (8 5) 213 25 53, el. p. skvc@skvc.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111959192

Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijai
Antakalnio g. 54
LT-10303 Vilnius
Į 2013-03-06 Nr. 7-213

PAŽYMA DĖL VYKDOMŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ IŠORINIO ĮVERTINIMO

2014-01-03 Nr. SV5-6

Atsakydami į Jūsų raštą „Dėl vykdomos studijų programos akreditavimo“, kuriame prašėte įvertinti ir akredituoti Jūsų kolegijoje vykdomą studijų programą, informuojame, kad, vadovaujantis Studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo¹ (toliau – Aprašas) V skyriumi bei Vykdomų studijų programų vertinimo metodikos² (toliau – Metodika) II skyriumi, Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – Centras) pasitelkti ekspertai atliko šios Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos vykdomos studijų programos (toliau – Programa) išorinį vertinimą:

Valstybinis kodas	Programos pavadinimas	Bendras įvertinimas (balais)	Numatomas sprendimas dėl akreditavimo
653N25001	<i>Gamybos vadyba</i>	11	Neakredituotina

Pažymėtina, kad ekspertų parengtos išorinio vertinimo išvados, vadovaujantis Metodikos 13, 47, 49 punktais, taip pat Studijų vertinimo komisijos nuostatų³ 6 punktu, buvo svarstytos 2013 m. lapkričio 29 d. Studijų vertinimo komisijos (toliau – Komisija) posėdyje. Komisija pritarė Programos vertinimo išvadoms.

Centras, atsižvelgdamas į ekspertų parengtas Programos vertinimo išvadas bei Komisijos siūlymą, vadovaudamasis Aprašo IV ir V skyrių nuostatomis, priėmė sprendimą Programą įvertinti neigiamai, kadangi bendras programos įvertinamas sudaro mažiau kaip 12 balų ir dvi vertinimo sritys yra įvertintos „nepatenkinamai“. Sprendimo motyvai yra išdėstyti šios pažymos priede.

Nesutikdami su šiuo Centro sprendimu, Jūs turite teisę, vadovaudamiesi Metodikos 135 punktu, Centrai pateikti argumentuotą apeliaciją per 20 dienų nuo šio sprendimo išsiuntimo dienos.

Įsiteisėjus šiam Centro sprendimui vadovaujantis Aprašo IV skyriumi, Centras priims atitinkamus sprendimus dėl įvertintų studijų programų akreditavimo.

Primename, kad vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo (Žin., 2009, Nr. 54-2140) 41 straipsnio 2 dalimi ir Aprašo 35 punktu, aukštoji mokykla turi viešai skelbti atlikto vertinimo rezultatus.

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. ISAK-1652 (Žin., 2009, Nr. 96-4083).

² Patvirtinta Centro direktoriaus 2010 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1-01-162 „Dėl vykdomų studijų programų vertinimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 156-7954).

³ Patvirtinta Centro direktoriaus 2010 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1-01-9 (Žin., 2010, Nr. 9-476).

PRIDEDAMA. Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos pirmosios pakopos studijų programos *Gamybos vadyba* (valstybinis kodas – 653N25001) 2013-11-19 ekspertinio vertinimo išvadų Nr. SV4–373 išrašas anglų kalba ir jo vertimas į lietuvių kalbą, 29 lapai.

Laikinai einanti direktoriaus pareigas

Nora Skaburskienė

Vertimas iš anglų kalbos

VILNIAUS TECHNOLOGIJŲ IR DIZAINO KOLEGIJOS PIRMOSIOS PAKOPOS
STUDIJŲ PROGRAMOS *GAMYBOS VADYBA* (VALSTYBINIS KODAS – 653N25001)
2013-11-19 EKSPERTINIO VERTINIMO IŠVADŲ NR. SV4-373 VERTIMAS Į LIETUVIŲ
KALBĄ

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos
GAMYBOS VADYBOS STUDIJŲ PROGRAMOS (653N25001)
VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF *PRODUCTION MANAGEMENT* (653N25001)
STUDY PROGRAMME
at Vilnius University of Applied Engineering Sciences

Grupės vadovas:
Team leader:

Prof. dr. Pandelis Ipsilandis

Grupės nariai:
Team members:

Prof. dr. Jürgen Bruns

Dr. Kristiina Tõnnisson

Mr. Remigijus Šeris

Mr. Andrius Zalitis

Išvados parengtos anglų kalba
Report language - English

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	<i>Gamybos vadyba</i>
Valstybinis kodas	653N25001
Studijų sritis	Socialinių mokslų
Studijų kryptis	Vadyba
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė, 3 metai, iššęstinė, 4 metai
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Gamybos vadybos profesinis bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	2003 05 29, Nr. 154K–762

INFORMATION ON EVALUATED STUDY PROGRAMME

Title of the study programme	<i>Production Management</i>
State code	653N25001
Study area	Social Sciences
Study field	Management
Kind of the study programme	College studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Full-time (3 years), Part-time (4 years)
Volume of the study programme in credits	180
Degree and (or) professional qualifications awarded	Professional Bachelor's Degree in Production Management
Date of registration of the study programme	29.05.2003 No 154K–762

TURINYS

TURINYS.....	3
I. ĮVADAS.....	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	4
2. Programos sandara	5
3. Personalias	7
4. Materialieji ištekliai.....	8
5. Studijų eiga ir jos vertinimas.....	9
6. Programos vadyba	11
III. REKOMENDACIJOS.....	12
IV. SANTRAUKA	13
V. BENDRASIS VERTINIMAS	14

I. ĮVADAS

Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija (VTDK) susikūrė 2008 m. po reorganizacijos, kurios metu Vilniaus technikos kolegija buvo prijungta prie Vilniaus statybos ir dizaino kolegijos. VTDK yra valstybinė aukštoji mokykla, teikianti aukštąjį profesinį technologijų, meno ir socialinių mokslų srities išsilavinimą.

VTDK sudaro keturi fakultetai: dizaino, statybos, Petro Vileišio geležinkelių transporto ir technikos. Kolegija siūlo 22 studijų programas, iš kurių trys yra socialinių mokslų srities programos. *Gamybos vadybos* studijų programos studijų forma yra nuolatinė ir iššęstinė. Pirmą kartą ši programa pradėta įgyvendinti 2003 m. 2010 m. *Gamybos vadybos* nuolatinės studijos buvo panaikintos dėl nedidelio studentų skaičiaus ir nuo to laiko į nuolatinės *Gamybos vadybos* programos studijas studentai nepriimami.

2013 m. rugpjūčio mėn. ekspertų grupė gavo savianalizės suvestinę ir tada parengė preliminarias išvadas bei klausimus, kuriuos ji ketino pateikti vizito metu.

Vizitas įvyko 2013 m. rugsėjo 17 d., antradienį.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai

- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti, aiškūs ir viešai skelbiami*

Studijų programos tikslas, kaip nurodo Kolegija, yra „*parengti kompetentingus aukštos kvalifikacijos gamybos vadybos specialistus, galinčius savarankiškai dirbti ir taikyti naujausias gamybos vadybos srities žinias.*“

Tačiau programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai neatspindi vieni kitų plačiąja prasme. Numatomi studijų rezultatai orientuoti į labai siaurą specializaciją – metalo apdirbimo technologiją. Pavyzdžiui, vienas iš pagrindinių numatomų studijų rezultatų suformuluotas taip: absolventai „*sugebės spręsti užduotis, susijusias su pasirengimu gaminti produktus, įvertinti produktų savybes, technologinius sprendimus pagrįsti ekonominiais skaičiavimais ir taikyti mokslo bei technologijų pasiekimus*“, bet studijų dalykai, turintys padėti pasiekti šį konkretų tikslą, daugiausia yra susiję su konkrečia metalo apdirbimo sritimi.

Vadybos grupė mano, kad alternatyva šiai programai galėtų būti gamybos vadybos gretutinės studijos, kurios galėtų būti patrauklios studijuojantiems įvairius su technologijomis susijusius dalykus. Ekspertų grupė palaiko šią nuomonę.

- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra pagrįsti akademiniais ir (ar) profesiniais reikalavimais, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais;*

Programos tikslai suformuluoti atsižvelgiant į Lietuvos kvalifikacijų sandaros laipsnių aprašą.

Numatomi studijų rezultatai atitinka teisinius ir kitus norminius dokumentus, kuriuose pateikti akademiniai reikalavimai. Atnaujinant *Gamybos vadybos* studijų programą atsižvelgta į teisės aktuose ir norminiuose dokumentuose nustatytus reikalavimus ir mokslinius tyrimus, skirtus gamybos vadybos sričiai reikalingiems įgūdžiams nustatyti, dalyvaujant socialiniams partneriams.

Tačiau ekspertų grupei kyla abejonių dėl paklausos darbo rinkoje, kurią nurodė Kolegija, pagrįstumo. Tobulinant šią programą, buvo atsižvelgta į darbo rinkos poreikius, tvirtai tikint, kad, auganti verslo vadybininkų paklausa yra tiesiogiai susijusi su gamybos vadybos specialistais; ši hipotezė nepagrįsta nei tyrimais, nei socialinių partnerių patvirtinimais.

Dabartiniai studentai dirba įvairiuose sektoriuose, o minėti socialiniai partneriai studentus samdo ne tik su gamybos procesu, bet ir su pardavimu bei pramonės sektoriaus paslaugų teikimu vartotojams susijusioms pareigoms. Žemas absolventų užimtumo lygis gamybos valdymo srityje (išskyrus 2012 m. absolventus, kurie, dalyvaudami iššęstinėse studijose, beveik visi turėjo darbus), leidžia manyti, kad Kolegijai reikia nuodugnai peržiūrėti programos tikslus ir (arba) numatomus studijų rezultatus, ir užtikrinti, kad jie atitiktų darbo rinkos poreikius ir padidintų absolventų įsidarbinimo galimybes.

- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį;*

Gamybos vadybos studijų programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka vadybos ir verslo administravimo studijų krypties reglamentavimą, taip pat ir pirmajai koleginių studijų pakopai nustatytus reikalavimus. Numatomų studijų rezultatų sudėtingumo lygis atitinka Europos aukštojo mokslo erdvės, Europos kvalifikacijų sąrangos ir Nacionalinės kvalifikacijų sandaros 6 lygmens reikalavimus. Šios studijų programos absolventams bus suteiktas gamybos vadybos profesinio bakalauro laipsnis.

- *programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje.*

Tarp programos pavadinimo, numatomų studijų rezultatų, programos turinio ir suteikiamos kvalifikacijos yra didelių neatitikimų. Pavyzdžiui, deklaruojamas tikslas – „...*parengti konkurencingus aukštos kvalifikacijos gamybos vadybos specialistus, iš esmės galinčius*“ – nepagrįstas programos turiniu, pagal kurį neabejotinai rengiami vadybos specialistai, bet iš tikrųjų absolventai daugiau įgyja gamybos operacijų valdymo žinių ir įgūdžių. Programos tiksluose nurodyta, kad absolventai „*ne tik galės dirbti įvairiose pramonės įmonėse, bet ir...*“, nors, kaip anksčiau minėta, programos turinys labai siaurai orientuotas į konkretų pramonės sektorių.

Atsižvelgiant į rekomendacijas, pateiktas atlikus ankstesnį išorinį vertinimą, padaryti kai kurie šios programos pakeitimai, siekiant sustiprinti šios programos vadybos aspektą, nes tai vadybos krypties programa. Dėl atliktų pakeitimų programa pagerėjo, bet tie pakeitimai apsiribojo kreditų skaičiaus už jau siūlomus dalykus – ekonomikos teoriją, vadybą, gamybos organizavimą, verslą, teisę – padidinimu. Tačiau tokie dalykai, kaip prognozavimas, verslo aplinka, kokybės kontrolė, šiuolaikinės technologijos, naujovių diegimas, dėstomi daugelyje programų, į *Gamybos vadybos* studijų programą neįtraukti. Dėl to šios programos vadybos aspektas vis dėlto labai silpnas.

Be to, į programą galėtų būti įtraukti (bent jau kaip pasirenkamieji) bendrieji gamybos vadybos dalykai, susiję su šiuolaikinėmis idėjomis ir praktika, pvz., įmonių automatizavimas, operacijų modeliavimas, veiksminga vadyba, aplinkosauginis tvarumas ir t. t.

Apskritai ekspertų grupė nurodo šiuos rimtus programos trūkumus:

1. Numatomi studijų rezultatai nedera su studijų programos tikslu;
2. Nėra įrodymų dėl šios rūšies specialistų paklausos rinkoje;
3. Studijų programoje turi būti akcentuojami ir aptariami šiuolaikiniai pasiekimai technologijų ir vadybos srityje. Būtų naudinga palyginti šią programą su panašiomis programomis, kurias vykdo kiti ES (ir kt. valstybių) universitetai.

2. Programos sandara

Ši programa dėstoma dviem būdais: nuolatinių studijų (šeši semestrai) ir iššestinių studijų (aštuoni semestrai) forma. Iššestinių studijų planas rengiamas laikantis tos pačios dalykų sekos kaip ir nuolatinių studijų; iššestinių ir nuolatinių studijų studentams taikomi tokie pat baigiamojo darbo rašymo ir vertinimo reikalavimai.

- *Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus;*

Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus, o programa atitinka bendruosius reikalavimus.

Dalykai	Kreditai	Procentinė išraiška (proc.)
Bendrieji koleginių studijų dalykai	15	8,33
Studijų krypties dalykai	135	75,00
Specialieji studijų dalykai,	30	16,67
Iš kurių:		
Praktika	30	16,67
Pasirenkamieji dalykai	9	5,00
Baigiamasis darbas	9	5,00
Iš viso:	180	100,00

Studijų programą sudaro inžinerijos ir vadybos bei verslo administravimo dalykai.

Ekspertų grupės atlikusios vertinimą 2010 m. nuomonė buvo ta, kad dėl to, jog programos kryptis yra vadyba, reikėtų daugiau dėmesio skirti vadybos dalykams. Šiai padėčiai pagerinti ekspertai rekomendavo, kad Kolegija pasiieškotų partnerių institucijos, kuri padėtų sustiprinti šios programos vadybos aspektą. Tai nebuvo padaryta.

- *studijų dalykai ir (ar) moduliai išdėstyti nuosekliai, jų temos nesikartoja;*

Nuolatinių studijų, kurios trunka trejus metus (šešis semestrus), studentai privalo studijuoti 4 800 valandų. Už kiekvieną semestrą gaunama po 30 kreditų, vienas dalykas vertinamas 3 kreditais. Vieno semestro metu studentai mokosi daugiausia septynių dalykų.

Kiekvieno dalyko studijos baigiasi egzaminu arba studentas savarankiškai parengia mokslinį tiriamąjį darbą.

Rodikliai	Semestrai					
	I	II	III	IV	V	VI
Studijų dalykų skaičius	7	7	7	7	7	6
Egzaminų skaičius	3	3	3	2	2	1
Semestrinių darbų skaičius	-	-	-	1	2	2
Profesinės veiklos praktika (kreditais)	-	6	6	6	6	6
Baigiamojo darbo rašymas (kreditais)	-	-	-	-	-	9

Iššestinių studijų trukmė – 4 metai. Studijų krūvis, dalykų paskirstymas, studijų programos atitikimas bendriesiems studijų programos reikalavimams yra toks pat kaip nuolatinių studijų.

Rodikliai	Semestrai							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Studijų dalykų skaičius	7	6	7	7	7	6	5	5
Egzaminų skaičius	1	2	2	2	3	3	1	1
Semestrinių darbų skaičius	-	-	1	-	-	-	2	2
Profesinės veiklos praktika (kreditais)	-	6	-	6	-	6	6	6
Baigiamojo darbo rašymas (kreditais)	-	-	-	-	-	-	-	9

Tačiau ankstesnio vertinimo rekomendacija neįgyvendinta. Daugelis dalykų arba jų temų vis dar dubliuojasi: ekonomikos teorija ir mašinų gamybos ekonomika, gamybos verslo organizavimas ir įmonės padalinių organizavimas, logistika ir ekonominė geografija, vadyba ir gamybos vadyba.

- *dalykų ir (ar) modulių turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą;*

Dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą. Tačiau Kolegija galėtų apsvarstyti teorinių dalykų, pavyzdžiui, *psichologijos, eurologijos (reikėtų pavadinti Europos studijomis), retorinės komunikacijos (labiau tiktų verslo komunikacijos) ir komunikacijos kultūros*, būtinybę profesinio bakalauro programai ir tikslą, atsižvelgiant į jų, kaip bendrųjų įgūdžių, naudingumą absolventams, ar kaip į žinias, kurias būtina įgyti prieš studijuojant kitus dalykus arba kurių reikės toliau studijuojant.

- *dalykų (modulių) turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus;*

Programai perteikti pasitelkiami įvairūs mokymo ir mokymosi būdai, pavyzdžiui, grupinis darbas, debatai, kolektyvinis naujų idėjų svarstymas, paskaitos, darbų rašymas, grupiniai ir individualūs projektai ir pristatymai / socialinių partnerių dėstymas. Tačiau, kadangi studijų forma yra iššęstinė ir studentai turi nedaug kontaktinių valandų auditorijose, ekspertų grupė abejoja, ar šie mokymosi metodai padeda siekti numatomų studijų rezultatų. Pavyzdžiui, vizito metu apklausus studentus nustatyta, kad labai mažai naudojamosi „Moodle“ kaip informacijos šaltiniu ir kaip interaktyvaus mokymosi priemone, padedančia studentams mokytis.

Mažai naudojamosi užsienio literatūra ir duomenų bazėmis, nedaug studentų dalyvauja judumo programose. Šie veiksniai rodo, kad dar reikia daug nuveikti padedant studentams siekti užsienio kalbų žinių.

- *programos turinys atitinka naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus.*

Programos turinys iš dalies atspindi mokslo ir technologijų pasiekimus. Savianalizės suvestinėje nurodytas tik vienas pavyzdys, kai, atsižvelgiant į socialinių dalininkų nuomonę, įtrauktas praktinis IT programinės įrangos mokymas, kurio metu studentai įsisavina SYMplus, SolidWorks 2012 programinę įrangą, atitinkančią dabartinius darbo rinkos poreikius.

Naujausi mokslo pasiekimai į šios programos turinį gali būti įtraukti tik tuo atveju, jei akademinis personalas aktyviai vykdys taikomuosius tyrimus. Tačiau dėstytojų mokslo tiriamoji veikla gamybos vadybos srityje silpna, jų dalyvavimas tarptautiniuose moksliniuose tyrimuose taip pat negausus.

Absolventai pažymėjo, kad kai kurie studijų dalykai, pavyzdžiui, hidraulika ir elektronika, yra labai svarbūs daugeliui technologijos sektorių. Be to, jie atkreipė dėmesį į naujų gamybos vadybos metodų poreikį, o jų nebuvimą apibūdino taip: „viskas mechaniška.“

Apskritai, ekspertų grupė pažymi, kad, nepaisant atliktų programos pakeitimų, vis dar yra kai kurių trūkumų:

1. Neatsižvelgta į ankstesnes rekomendacijas;
2. Vadybos srities dalykai kartojasi;
3. Nedėstomi svarbūs gamybos vadybos srities vadybos dalykai;
4. Programos turinys neatnaujintas.

3. Personalias

- *programą įgyvendinantis personalas atitinka teisės aktų reikalavimus;*

Dėstytojų skaičius, kvalifikacija ir atlyginimai, jų kvalifikacijos tobulinimo programos, atostogos ir užimtumo bei atleidimo procedūros atitinka nacionalinius teisės aktus.

- *dėstytojų kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti;*

Daugelis dėstytojų turi daugiau kaip 20 metų pedagoginės ir praktinio darbo patirties. Dėstytojai vertinami pagal jų kvalifikaciją, dalyko dėstymo patirtį ir (arba) verslo patirtį, gebėjimą bendrauti gimtąja kalba; tik nedaugelis moka populiariausias užsienio kalbas (anglų, rusų ir vokiečių). Deja, mažai taikomi nauji mokymo metodai. Be to, savianalizės suvestinėje nurodyti šio proceso trūkumai, pavyzdžiui, negausus akademinio personalo dalyvavimas tarptautinėje ir kitoje veikloje, pavyzdžiui, akademinų mainų programose, mokslinėje veikloje, trūksta nuolatinio profesinio tobulėjimo įrodymų.

- *dėstytojų skaičius yra pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti;*

Dėstytojų skaičius yra pakankamas, kad būtų užtikrintos studentų galimybės pasiekti numatomus studijų rezultatus. Reikia apskaičiuoti studentų ir dėstytojų santykį ir kokią laiko dalį personalas skiria konkrečiai programai, tačiau bet kuriuo atveju, kai priimama tiek mažai studentų, tikrasis klausimas yra, ar programai skirti personalo ištekliai ekonomiškai pateisinami.

- *dėstytojų kaita užtikrina tinkamą programos vykdymą;*

Savianalizės suvestinėje pateikta aiški informacija apie dėstytojų kaitą. Įgyvendinant *Gamybos vadybos* studijų programą vyko dėstytojų kaita: nagrinėjamu laikotarpiu nepertraukiamai dirbo 45 dėstytojai. Per visą tą laikotarpį 16 dėstytojų dirbo nuolat, pasikeitė 29 dėstytojai (21 dėstytojas išėjo iš darbo, buvo priimti 8 nauji dėstytojai). Pagrindinės dėstytojų kaitos priežastys yra šios: išėjimas į pensiją, gyvenamosios vietos ar darbo vietos pakeitimas. Nagrinėjamu laikotarpiu pradėjo dirbti nauji specialistai, iš kurių trys turi daktaro laipsnį.

- *aukštoji mokykla užtikrina (sudaro) sąlygas dėstytojų profesiniam tobulėjimui reikalingam programos vykdymui;*

Dėstytojai neturi didesnės tarptautinės patirties, neskiria daugiau dėmesio profesionalumui didinti – dažniausiai dėl to, kad tam trūksta lėšų. Savianalizės suvestinėje nėra aiškios informacijos apie tai, kiek laiko dėstytojai skiria mokslinei, kūrybinei ir metodinei veiklai, ir daugelis dėstytojų per susitikimus su jais taip pat nepateikė aiškių atsakymų.

- *aukštojoje mokykloje vykdomi moksliniai tyrimai (meninė veikla), tiesiogiai susiję su analizuojama programa.*

Kai kurie dėstytojai atlieka taikomuosius mokslinius tyrimus, dalyvauja su nagrinėjama programa susijusiuose projektuose, kurie daugiausia skirti ne gamybos vadybai, o inžinerinėms technologijoms. Apžvalginiu penkerių pastarųjų metų laikotarpiu Mechanikos inžinerijos katedros dėstytojai kartu su Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centru atliko taikomąjį mokslinį tyrimą Daugiaplauštė funkcinių paviršių ir plonųjų sluoksnių lazerinė technologija. Lektorius dr. R. Matuliauskas ir P. Vilkas pasirinko struktūrines ir sudedamąsias prietaisų dalis, nagrinėjo technines ir ekonomines charakteristikas, atrinko medžiagas ir prietaisus atsižvelgdami į

išlaidų veiksmingumo rodiklius. Gauti tyrimų rezultatai taikomi teorinėse ir praktiniuose užsiėmimuose, mokant mašinų dalių studijų dalyko ir vadovaujant praktikai, susijusiai su technologine įranga.

Tačiau tik keli dėstytojai atliko kelis tyrimus, be to, pirmiau minėtas mokslinis tyrimas atliktas 2008 m. Apie mokslo tiriamąją veiklą vadybos srityje darbuotojai nieko nepranešė, o pati katedra apskritai neturi mokslinių tyrimų / technologijų įsisavinimo plano.

4. Materialieji ištekliai

Materialiųjų išteklių sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *studijoms skirtos patalpos yra tinkamos ir jų pakanka;*

Studijoms skirtos patalpos yra tinkamos ir jų pakanka, jomis veiksmingai naudojamos mokymosi procese. Patalpos atitinka profesinės saugos reikalavimus ir higienos standartus ir yra pritaikytos negalią turintiems žmonėms.

- *naudojama įranga studijoms (laboratorinė, kompiuterinė, reikmenys) tinkama ir jos pakanka;*

Kompiuteriuose naudojama licencijuoti Microsoft Office 2007, Microsoft Office 2010 paketai, Microsoft Windows XP, Microsoft Windows 7 operacinės sistemos ir specializuota programinė įranga. Daugelyje kabinetų instaliuotos stacionarios multimedijos, kiti naudojami nešiojamomis. Aparatinė ir programinė įranga nuolat modernizuojama ir atnaujinama.

Darbuotojai ir studentai plačiai naudojami virtualia mokymosi aplinka „Moodle“; kalbantis su studentais paaiškėjo, kad „Moodle“ naudojama, deja, tik studijų medžiagai įdėti; ji nenaudojama kaip interaktyvaus mokymosi priemonė, padedanti studentams mokytis.

- *aukštoji mokykla turi tinkamą bazę praktikoms;*

Savianalizės suvestinėje nurodytas atliekamos praktikos tikslas – įtvirtinti žinias ir suformuoti įgūdžius, kurių reikės būsimiems specialistams. Atliekama mokomoji praktika ir profesinė praktika. Mokomoji praktika atliekama Kolegijos laboratorijose, o profesinė praktika – įmonėse. Visa profesinė praktika atliekama pagal praktikos programas ir praktikos organizavimo procedūros aprašą. Tačiau susitikus su dabartiniais studentais, absolventais ir socialiniais partneriais ekspertų grupei paaiškėjo, kad visi išėstinių studijų studentai šiuo metu mokosi ir profesinę praktiką atlieka dabartinėse darbo vietose. Atrodo, kad profesinė praktika organizuojama tik tam, kad būtų laikomasi reikalavimų, o įgytų žinių ar įgūdžių studentai toliau negilina ir netobulina.

- *metodiniai ištekliai (vadovėliai, knygos, periodika, duomenų bazės) yra tinkami, pakankami ir prieinami.*

2012 m. VTKD biblioteka buvo užsiprenumeravusi 99 pavadinimų mokslo populiarinimo leidinių, analitinių ir naujausių pasiekimus skelbiančių leidinių: Mokslas ir technologijos, Mokslas ir technologijų plėtra, Computer Active, Buhalterinės apskaitos aktualijos, Auditas ir mokesčiai, IQ ir t. t. Periodinius leidinius skaitytojai gali skaityti bibliotekos skaitykloje. Kolegijos bibliotekoje galima naudotis šešiomis duomenų bazėmis. Šios universalios duomenų bazės tinka *Gamybos vadybos* studijų programai dėstyti: EBSCO Publishing, Oxford Reference Online, Taylor & Francis Online Library.

Tačiau savianalizės suvestinėje nėra duomenų (nebuvo atliktas tyrimas) apie tai, ar programos dėstytojams ir studentams pakanka literatūros. Atrodo, kad studentai nesusipažinę su prieinamomis duomenų bazėmis ir pagrindine vadybos srities literatūra. Studentai, su kuriais kalbėtasi, negalėjo

pasakyti svarbių rinkodaros dalyko autorių pavardžių (pvz., Kotlerio) ir vadybos (pvz., Maslovo, Mintzbergo).

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijų eigos ir jos vertinimo sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti;*

Studentai į šią studijų programą priimami pagal studentų priėmimo taisykles, kurios kiekvienais metais skelbiamos LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymu. Nuo 2009–2010 mokslo metų priėmimą organizuoja ir vykdo bei vidurinių mokyklų absolventų pirmumą nustato Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti, laikydamosi jai Švietimo ir mokslo ministerijos suteiktų įgaliojimų.

2011–2012 mokslo metais, atsižvelgiant į nedidelį (nuolatinių studijų studentų) skaičių ir į daugelio dirbančių nuolatinių studijų studentų prašymus, į diskusiją prie apskrito stalo su Fakulteto taryba, priimtas sprendimas *Gamybos vadybos* studijų programą įgyvendinti tik išėstinių studijų forma.

Stojančiųjų balų vidurkis taip pat žemesnis už paskutiniųjų metų vidurkius, nors didžiausias stojimo balas į abiejų minėtų formų studijas pakilo. Tačiau mažiausias stojimo į išėstines šios programos studijas balas 2012–2013 mokslo metais nukrito net iki 3,8.

- *studijų proceso organizavimas užtikrina tinkamą programos įgyvendinimą ir studijų rezultatų pasiekimą;*

Studentai teigė, kad dėstytojai labai paslaugūs ir jiems padeda. Tačiau studijas baigiančių studentų skaičius labai mažas. 2010–2011 mokslo metais studijas baigė tik 56,25 proc. nuolatinių studijų studentų. Beveik pusei studentų nepavyko baigti studijų per numatomą laiką. Nors kai kurie studentai gali grįžti ir tęsti studijas, tai rodo, kad prarandama daug laiko. Panašiai yra ir su išėstinių studijų studentais, išskyrus 2012–2013 mokslo metus, kai sėkmingai baigė 88,23 proc. (būsimų absolventų). Kolegija turi išnagrinėti tokio didelio „nubyrėjimo“ lygio priežastis ir imtis priemonių jam sumažinti.

Išėstinių studijų studentų įsidarbinimas nestebimas. Savianalizės suvestinėje nurodoma, kad taip yra, „nes visi studentai dirba“. Tačiau tai, kad studentas dirba, nereiškia, jog jis gali pasiekti numatomus studijų pagal šią programą rezultatus; stebėseną reikia išplėsti ir stebėti išėstinių studijų studentų įsidarbinimą.

- *studentai skatinami dalyvauti mokslo, meno ir taikomojoje mokslo veikloje;*

Mokslo tiriamoji veikla pagal šią programą apskritai neaktyvi. Studentų dalyvavimas moksliniuose tyrimuose yra atsitiktinio pobūdžio. Nuo 2008 m. mažai studentų dalyvavo studentų mokslinėse praktinėse konferencijose.

- *studentams sudaromos sąlygos dalyvauti judumo programose;*

Labai nedaug *Gamybos vadybos* studijų programos studentų dalyvauja ERASMUS mainų programoje. Tik vienas studentas 2010 m. išvyko į Daniją, Odense Lillebælt akademiją. Daugelis *Gamybos vadybos* studijų programos studentų patys moka už studijas, daugelis iš jų dirba pramonės įmonėse, todėl gana sunku, jei iš viso įmanoma, pasinaudoti galimybe išvykti iš šalies pagal mainų programą.

- *aukštoji mokykla užtikrina tinkamą akademinę ir socialinę paramą;*

Informacija apie studijų programą ir jos pakeitimai skelbiami Kolegijos interneto svetainėje, skelbimų lentose, apie tai pranešama per reguliariai rengiamus studentų ir administracijos susirinkimus.

- *studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų rezultatams įvertinti;*

Nustatytos aiškios, nors iš dalies ir sudėtingos studentų vertinimo, įskaitant perlaikymą, taisyklės, kurias studentai gerai supranta.

Baigiamieji darbai nuodugnai tikrinami, šiame procese dalyvauja socialiniai partneriai. Būtina išnagrinėti, kaip būtų galima darbus patobulinti akcentuojant praktinį pritaikymą ir įgyvendinimo galimybes, atspindėti taikomąjį programos pobūdį.

- *daugumos programos absolventų profesinė veikla atitinka programos vykdytojų lūkesčius.*

Absolventų užimtumo lygis žemas, išskyrus 2012 m., nes didelė jų dalis jau dirbo studijuodami. Tačiau pokalbių su ekspertų grupės nariais metu daugelis studentų ir absolventų pareiškė, jog jie studijavo, kad „gautų diplomą“, kaip formalų kvalifikacijos įrodymą siekiant būti paaukštintam darbe; studijos nebuvo sąmoningas pasirinkimas įgyti žinių, kurias suteikia konkreti programa.

6. Programos vadyba

- *aiškiai paskirstyta atsakomybė už programos įgyvendinimą ir priežiūrą, sprendimų priėmimą;*

Aukščiausias fakulteto akademinės savivaldos organas yra Fakulteto taryba. Fakulteto taryba teikia pasiūlymus Akademinei tarybai dėl studijų programos įgyvendinimo ir jos kokybės užtikrinimo, vertina skyrių veiklą, studijų ir taikomųjų mokslinių tyrimų kokybę. Fakulteto dekanas užtikrina studijų kokybę, atliekamų taikomųjų mokslinių tyrimų, kuriuos organizuoja fakultetas, kokybę ir rūpinasi teikiamo aukštojo mokslo lygiu. Fakulteto administracija susideda iš dekanato, dekanato pavaduotojo, studijų koordinatorių ir fakulteto sekretorių.

Už šios studijų programos atnaujinimo iniciavimą, įgyvendinimo priežiūrą, kokybę ir tobulinimą yra atsakingas Gamybos vadybos programos komitetas, susidedantis iš 5 narių: socialinių dalininkų, universiteto atstovų, kolegijos atstovų ir studentų. Studijų programos komitetas teikia rekomendacijas dėl studijų programos dalykų tobulinimo arba naujų rengimo, dalyvauja vertinant baigiamuosius darbus ir nagrinėja kitus su specialistų rengimu susijusius klausimus.

Dekanas inicijuoja studentų programos pakeitimų ir jos patvirtinimo svarstymą Fakulteto taryboje.

Šis procesas reglamentuojamas daugeliu įstatų, įsakymų ir taisyklių. Tačiau ne visada aišku, kiek jos susijusios su atskiromis programomis, o ne su programų portfeliu. Jei programos vadybos ir kokybės užtikrinimo procesas būtų aiškiau aprašytas, padidėtų skaidrumas, ypač išorinio vertinimo.

- *periodiškai renkami ir analizuojami duomenys bei kita informacija apie programos įgyvendinimą;*

Studijų programos komitetas gauna oficialų grįžtamąjį ryšį iš dėstytojų ir studentų kiekvieno semestro pabaigoje ir neoficialų – per visus mokslo metus. Tačiau dėstytojai dalyvauja programos peržiūrose. Studijų programos komitetas kartu su dėstytojais nagrinėja informaciją ir programos

turinio bei jo įgyvendinimo trūkumus, išryškėjusius studijų laikotarpiu; jie teikia pasiūlymus dėl studijų programos atnaujinimo.

Tačiau nėra įrodymų, kad šis procesas yra veiksmingas, kadangi rezultatai rodo, jog programa nedaug atnaujinta netgi po to, kai savo pasiūlymus pateikė ankstesnė vertinimo grupė: buvo padaryti nedideli pakeitimai dėl kelių dalykų kreditų skaičiaus, bet esminiai pakeitimai, susiję su būtinybe stiprinti dėmesį vadybai, atnaujinti turinį, panaikinti dubliavimąsi, nebuvo apsvarstyti.

Užtikrinti programos kokybę padeda studentams nuosekliai teikiama informacija apie studijas. Išsamią informaciją apie studijas studentams nuolat pateikia administracijos pareigūnai, katedrų vadovai, grupių vadovai ir dėstytojai. Ši informacija skelbiama Kolegijos interneto svetainėje. Ji nuolat atnaujinama.

- *programos vidinio ir išorinio vertinimo rezultatai veiksmingai panaudojami tobulinant programą;*

Sukaupiti vertinimų duomenys panaudojami programai tobulinti. Reikalaujama, kad dėstytojai mokslo metų pabaigoje atliktų savianalizę ir pateiktų pasiūlymus dėl dalykų, kuriuos jie dėsto šioje programoje, tobulinimo.

- *į programos vertinimo ir tobulinimo procesus įtraukiami socialiniai dalininkai;*

Programos vertinimo ir tobulinimo procesuose dalyvauja socialiniai dalininkai. Studentai mano, kad jų nuomonės teiraujamasi, išklausoma ir prireikus ja remiamasi. Dėstytojai taip pat jaučiasi esą tobulinimo proceso dalyviai ir mano, kad jų nuomonė vertinama.

Nors Kolegija šiek tiek palaiko ryšius su absolventais, tai dažniausiai daroma asmeniniu ir (arba) socialiniu pagrindu. Atsižvelgiant į jų patirties tobulinant šią programą naudą, Kolegijai patariama surasti labiau struktūruotą jų nuomonės apklausos ir jų įtraukimo į programos tobulinimo procesą būdą.

Nors su partneriais taip pat pakankamai keičiamasi nuomonėmis, jų indėlis tarsi yra atskirtas ir *ad hoc*, bet nėra bendros strategijos dalis. Kolegija galėtų taikyti labiau struktūruotą metodą, kaip siekti jų vertingų įžvalgų ir kaip jas panaudoti. Kitų regionų darbdavių įtraukimas suteiktų žinių apie nacionalinės darbo rinkos poreikius ir išplėstų absolventų įsidarbinimo galimybes. Įkūrus šios programos ryšių su socialiniais dalininkais komitetą, į kurį įeitų absolventai ir socialiniai partneriai, ir rengiant jo reguliarius posėdžius, būtų užtikrintas būdas nuolat gauti programos tobulinimui reikalingos informacijos.

- *naudojamos vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra veiksmingos.*

Kokybės užtikrinimo priemonės yra išsamios ir pakankamai veiksmingos; darbuotojai yra tvirtai įsipareigoję tobulinti šią programą. Tačiau dar reikia imtis veiksmų, kad sumažėtų studentų „nubyrėjimo“ lygis ir padidėtų absolventų užimtumo galimybės. Šis procesas paspartėtų, jei būtų aiškiau įvardyti kokybės procesai ir laikomasi labiau struktūruoto požiūrio į ryšius su socialiniais dalininkais.

III. REKOMENDACIJOS

Galiausiai ekspertų grupė, remdamasi šiomis vertinimo išvadomis, norėtų pateikti pačią svarbiausią rekomendaciją – programą reikėtų visiškai restruktūrizuoti, o studijų dalykus (*curriculum*) patikslinti atsižvelgiant į iškeltus tikslus. Programa turėtų būti labiau orientuota į gamybos vadybą (jei su ja susiję rinkos poreikiai), o ne į metalo gamybos vadybą, kaip yra dabar. Kolegija galėtų apsvarstyti alternatyvią galimybę – vadybą siūlyti kaip gretutines studijas technologinėms studijų programoms.

1. Reikėtų peržiūrėti programos dalykų seką ir reikalavimus keliamus norint studijuoti tam tikrą studijų dalyką.
2. Kolegija turėtų ištirti, dėl kokių priežasčių į šią studijų programą stoja mažai studentų.
3. Kolegija turėtų imtis priemonių darbuotojų užsienio kalbų žinioms gerinti; tai paskatintų studentus daugiau naudotis literatūra ir duomenų bazėmis užsienio kalbomis ir padėtų jiems.
4. Būtina geriau organizuoti praktiką ir ją stebėti siekiant užtikrinti tinkamą ir palyginamą patirtį visiems studentams.
5. Studentų baigiamieji darbai turėtų būti rašomi atlikus pradinę analizę, kad būtų galima nagrinėti jų išvadų praktinį pritaikymą, siekiant geriau atskleisti taikomą šios programos pobūdį. Ši padėtis žymiai pagerėtų, jei darbuotojų atliekamų mokslinių tyrimų sritys būtų tiesiogiai susijusios su šia programa.
6. Studentų darbo studijuojant dalyką įvertinimo dokumento nauda padidėtų išvardijus numatomus studijų rezultatus ir tiksliai įrašius, ar jie pasiekti ir kokia apimtimi pasiekti.
7. Kolegijai galbūt reikėtų išnagrinėti negausaus studentų dalyvavimo judumo programose priežastis ir pasvarstyti, ką būtų galima padaryti šiuo klausimu.
8. Kolegija turi ištirti negausaus dėstytojų ir studentų dalyvavimo taikomuosiuose moksliniuose tyrimuose priežastis ir imtis priemonių šiai padėčiai pakeisti.
9. Primygtinai rekomenduojama sukurti labiau struktūruotas ir sistemingas grįžtamojo ryšio priemones, padedančias rinkti informaciją iš studentų, absolventų ir socialinių partnerių.

IV. SANTRAUKA

Gamybos vadybos studijų programa stengiamasi atliepti pramonės įmonių poreikį vidutinio lygmens vadybininkams, kurie privalo turėti ir vadybos, ir techninių įgūdžių. Šią programą palaiko akademinis personalas, kuris, kaip atrodo, yra pasišventęs, stengiasi užtikrinti kokybišką dalykų dėstymą studentams ir jau įtraukė į dėstymą kelias naujoves. Jų dėstymas būtų naudingesnis, jei studijos būtų nuolatinės ir studentai turėtų daugiau kontaktinių valandų.

Fizinę mokymo aplinką sudaro ir teoriniam, ir praktiniam mokymui tinkama infrastruktūra, kurią ketinama modernizuoti.

Tačiau ši programa neduoda tokių rezultatų, kokių buvo tikėtasi, nes stojančiųjų skaičius nuolat mažėja, o nuolatinė studijų forma buvo panaikinta ir paliktos tik iššęstinės šios programos studijos.

Viena pagrindinių šio nuosmukio priežasčių susijusi su tuo, kad daugiausia dėmesio šioje programoje skiriama vienam, labai konkrečiam gamybos sektoriui (metalo gamybai), remiantis nepatikinama (bent jau atsižvelgiant į dabartinių studentų ir absolventų įdarbinimo galimybes) prielaida, kad paklausa šiame sektoriuje didės kartu su apskritai augančia Lietuvos ekonomika. Dėl to atsiranda neatitikimų tarp programos pavadinimo ir jos tikslų bei numatomų studijų rezultatų.

Be to, konkrečios siauros srities akcentavimas ir susitelkimas ties ja sutrukdė suderinti šią programą su dabartiniais pokyčiais technologijos ir vadybos srityje.

Nors programa įregistruota kaip vadybos programa, pagrindiniai jos dalykai susiję su gamybos vadyba, todėl susidaro įspūdis, kad tai inžinerinė programa, į kurią įtraukta nemažai vadybos dalykų, kurie iš esmės nėra tai, kas yra visuotinai pripažįstama kaip gamybos vadybos studijos. Tai galima nesunkiai įrodyti atlikus lyginamąjį tyrimą.

Norint, kad ši programa būtų naudinga studentams, ją visą reikia atnaujinti. Dėmesys šioje programoje turėtų būti perkeltas į gamybos procesus ir naujausias technologijas bei vadybos srities tendencijas.

V. BENDRASIS VERTINIMAS

Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijoje įgyvendinama Studijų programa *Gamybos vadyba* (valstybinis kodas - 653N25001) vertinama **neigiamai**.

Studijų programos vertinimas balais pagal vertinimo sritis.

Nr..	Vertinimo sritis	Vertinimo sritis balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	1
2.	Programos sandara	1
3.	Personalas	2
4.	Materialieji ištekliai	3
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas (studentų atrankos, studijų eigos, paramos studentams, pasiekimų vertinimas)	2
6.	Programos vadyba (programos administravimas, vidinis studijų kokybės užtikrinimas)	2
	Iš viso:	11

*1 (nepatenkinamai) – yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti;

2 (patenkinamai) – tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti;

3 (gerai) – sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų;

4 (labai gerai) – sritis yra išskirtinė.

Grupės vadovas:

Team leader:

Prof. dr. Pandelis Ipsilandis

Grupės nariai:

Team members:

Prof. dr. Jürgen Bruns

Dr. Kristiina Tönnisson

Mr. Remigijus Šeris

Mr. Andrius Zalitis

<...>

Paslaugos teikėja patvirtina, jog yra susipažinusi su Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso⁵ 235 straipsnio, numatančio atsakomybę už melagingą ar žinomai neteisingai atliktą vertimą, reikalavimais.

Vertėjos rekvizitai (vardas, pavardė, parašas)

Olga Bercytinė

⁵ Žin., 2002, Nr.37-1341.